

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Sectio X. Resolvuntur aliqua dubiola valdè utilia circa extensionem Privilegiorum pro temporis, & casibus futuris, etiam post mortem Papæ concedentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

cipaliter; nam si absque illa sunt a iæ causæ veræ, propter quas concederet Pontifex privilegium, etiam si una non existat vera, poterit aliquando reddi validum privilegium, non obstante tali falsitate alterius, præsertim si ex ignorantia, & absque dolo misceatur falsum; ut communiter docent DD. loquentes de dispensatione.

549. 9. Secundæ autem causæ correspondet diminuta narratio, videlicet, quando aliquid occultatur, quod debebat exprimi, vel ex aliquo iure, vel ex consuetudine, & stylo Curie; & tunc etiam redditur nullum privilegium; quamvis quod occultatur non sit causa motiva; quia saltem est conditio pertinens ad formam, & conditionem sine qua non. Et sic censetur Princeps involuntarius, ut patet in postulante beneficii, qui aperire debet, an aliud habeat, quod si non servet, invalida est collatio, & in indulgentiis, & similibus; sic Panormitanus, & alii supra, & colligunt ex eisdem iuribus relatis, & ex Cap. 2. de filiis Presb. in 6.

550. 10. Si autem diminuta narratio, seu occultatio alicujus rei, nec pertineat ad causam motivam, seu finalem, neque de jure, seu de stylo Curie desideretur aperiri, validum erit privilegium, quamvis occultetur. Sed ut bene notat Suarez lib. 8. cap. 21. num. 7. semper prudenti arbitrio utendum est, ut de voluntate concedentis constet, cum totum negotium in hac re sicut in dispensationibus ab agnitione voluntatis Papæ pendeat. Quapropter videndi sunt Sanch. lib. 8. de matrim. d. sp. 24. & Suar. lib. 6. de leg. cap. 19. & alii diffusè tractantes de requisitis in dispensatio-

nibus, ut valide sint. Quæ adaptari facile possunt præsentis instituto. Notatamen, quod cum idem sint dubitæ de voluntate Pontificis, ac de valore privilegii, quando dubium est formale, pro valore privilegii standum est valere, juxta doctrinam traditam d. sp. 1. s. ff. 2. num. 15. & 16.

SECTIO X.

Resolvuntur aliqua dubiola valde utilia circa extensionem Privilegiorum pro temporibus, & casibus futuris, etiam post mortem Papa concedentis.

1. **D**Ubl. 1. an potestas absolvendi à reservatis Papæ, concessa ab uno Pontifice, extendatur post ejus mortem ad noviter reservata per ejus successores? Et difficultas procedit, quando dictam facultatem non revocant successores. Negativè respondent aliqui, & ideo negant posse Episcopos virtute Tridentini, sess. 24. cap. 6. absolvere à censuris; & casibus occultis contentis in Bullæ Cœnæ, ex eo, quod post Tridentinum, quolibet anno reservantur de novo à subsequentibus Pontificibus, casus Bullæ Cœnæ. Probant primò, quia privilegium quantumvis favorabile, est intelligendum, salvâ verborum proprietate, ut sæpè diximus: Ergo privilegium includens facultatem absolvendi à reservatis, non potest extendi ad postea reservanda, patet à simili: nam privilegium, in quo concedi Pontifex communicationem privilegiorum concessorum alicui Religioni, non extenditur ad privilegia in

Cc 2 futurum

futurum concedenda, nisi id exprimat, ut omnes fatentur; igitur idem dicendum est in casu nostro: nam sicut in proprietate sermonis, sub verbo, *Concessu*, non comprehenduntur concedenda, sed solum concessa, sic sub verbo, *Reservatu*, non veniunt reservanda, sed solum reservata.

552. 2. Secundò, quia aliqua declarationes Eminentissimorum Cardinalium circumferuntur, in quibus declaratur non posse Episcopum, virtute relatæ facultatis Tridentini, absolvere à casibus, quos post publicationem Tridentini, Pontifices sibi reservant, & sic interrogatus *Gregorius XIII.* respondisse testantur *Lelius Zechius* de casibus reservatis, *cas. 14. quest. 3. diff. 2.* *Aloisius Riccius* in *prax. resol. 44 n. 5.* & alij.

553. 3. Sed oppositum sicut magis commune, ita & probabilius videtur. Probatur primò, quia sensus talium privilegiorum non est concedere facultatem absolvendi ab illis casibus, seu peccatis, quæ tunc reservata erant, quando tale privilegium fuit concessum, sed ab illis, quæ sunt reservata, quando confessio fit, & absolutio est danda; unde quamvis reservatio sit posterior concessione privilegij, nihil obstat, ut valide uti possit tali privilegio. Et quod ita sentiendum sit, constat: tum, quia Pontifex potest, hoc modo, suam potestatem delegare, ut certissimum est, teste *Suar. ubi supr.* & potest in his, & similibus rebus delegationem, seu concessionem facere perpetuam, usque dum revocata sit à suis successoribus; Igitur valebit pro futuris temporibus; & quod hoc modo se gerant Pontifices in concessionibus absolutis privilegiorum, patet ex

eo, quod illam facultatem concedunt sine aliqua limitatione temporis, & ad omnes casus; ac proinde ad instar legis, de cuius ratione est, quod sit perpetua, & semper loquatur; etiam post mortem concedentis: Ergo, &c. Tum etiam, quia quando Pontifices successores volunt, ut talia privilegia non extendantur pro absolutione à casibus de novo reservandis, expressè revocant privilegia antecedentia; non alià ratione, nisi quia supponunt illa de se extendi ad subsequentes reservationes, & ideo illa revocant.

4. Tum denique probatur à simili. 554
Si Pontifex Regi concederet jus præsentandi idoneos ad beneficia talis Provinciae, vel Ecclesiae, quantumcunque postea multiplicentur, & crescant beneficia illius Provinciae, seu Ecclesiae, gratia facta extenditur ad talia beneficia de novo erecta, juxta *Cap.* quia circa, de privileg. Ubi ratio adducitur, quia in beneficiis Principum plenissima debet esse interpretatio; ergo multò magis in nostro casu; sunt etenim frequentissimæ novæ reservationes, ideoque piè creditur de eis cogitasse Pontificem privilegium concedens; & maximè cum datum sit propter magnam, & spiritualem utilitatem Fidelium, & bonum animarum, ergo ampliari debet, non restringi; ita *Suar. Tom. 4. de Relig. lib. 2. cap. 22. num. 3.* *Portel. verb. Prælati potestas, n. 28.* *Merol. disp. 6. de privileg. cap. 6. diff. 5. corol. 1. n. 169.* in respons. mor. lib. 1. dub. 22. & omnes sentientes posse hodie Episcopos absolvere ab omnibus casibus occultis; etiamsi post Trident. sint reservati, adhuc in Bulla Cœna.

Imò Authores, qui hoc negant Episcopis, respectu Bullæ Cœnæ, non ideo negant (ut benè notavit Sanch, *lib. 6. summa cap. 15. num. 76.*) quia post dictam facultatem à Tridentino concessam, reservata sint in Bulla Cœnæ, sed quia sentiunt, quod in quolibet anno in dicta Bulla Cœnæ revocatur illa facultas, concessa Episcopis à Tridentino. Alias minimè negarent posse Episcopos uti illa, etiam respectu casuum Bullæ Cœnæ, quandiu occulti fuerint; Sed tu semper excipè casum hæresis quantumvis occultum.

555. 5. Ad primum fundamentum oppositæ sententiæ satis patet ex declaratione primæ nostræ rationis, siquidem juxta proprietatem verborum, optimè cadit explicatio ibi data, supra dictionem à *reservatis*, minimè verò supra dictionem *concessa*, in communicatione privilegiorum; quod firmatur ex eo, quod quando Pontifices intendunt communicare privilegia etiam concedenda, id exprimunt, dicendo *concessa, & concedenda*, non aliâ ratione, nisi quia particula *concessa*, non potest referri in proprietate vocis, nisi ad tempus pro quo fit communicatio, at particula à *reservatis*, optimè referri potest, & refertur ad tempus pro quo fit confessio, vel conceditur absolutio, quod satis suadent fundamenta adducta, & praxis communis.

556. 6. Ad secundum responderetur, quod licet declarationes Eminentissimorum Cardinalium essent certæ, & authenticæ, & sufficienter publicatæ (quod non credit Sanch, ubi *supr.* sicut neque quod dicitur de responsione facta à *Greg. XIII.*) nostræ conclusioni minimè ob-

starent; siquidem Authores, qui illas referunt, loquuntur solum de casibus contentis in Bulla Cœnæ, à quibus negant posse Episcopos absolvere, virtute Tridentini, non quia illa potestas prius illis concessa, non extenderetur ad futura, sed quia sentiunt esse illis revocatum per Bullam Cœnæ, affirmantes de hoc extare aliquas declarationes Eminentissimorum Cardinalium, & respons. *Gregor. XIII.* quod licet verum esset, quod est sub dubio non levi, nihil nobis noceret, ut manifestè liquet.

7. Dub. 2. an quando privilegium conceditur ad aliquid determinatè faciendum, v. g. ad construendam in Ecclesia aliquam determinatam Capellam in determinato loco, vel ad designandum aliquod altare privilegiatum, intelligatur de prima constructione, seu designatione, ita ut destructâ tali Capellâ, vel semel designatum tale altare, non possit construi, seu designari aliud de novo, loco primi intra eandem Ecclesiam? Sed pro clariori luce notare oportet, quod vel privilegium conceditur absolutè, vel cum dictione *semel*, ut his temporibus conceduntur altaria privilegiata.

8. Nonnulli Juristæ, & Canonistæ 558. docent, quod sive concessio sit cum dictione *semel*, quæ est taxativa, sive sine illa, non potest extendi ad secundam ædificationem, seu designationem. Probant ex *Bobes, s. hoc sermone, de verborum significatione*, ubi statuitur, quod sermo simpliciter prolatus, intelligitur de primo actu, seu prima vice tantum, & *Afflic. decis. 392.* testatur sic fuisse resolutum in Regali Consilio Neapolitano, & consequenter ad hæc,

Ce 3 addunt

addunt dicti Authores, quod licentia disponendi de feudis, seu testandi, intelligitur tantum de prima dispositione; quod magis urget, quando privilegium datur cum dictione, *ad semel adificandum, vel designandum*, quia cum sit taxativa, in unico actu debet finire.

559. 9. Sed oppositum, videtur mihi longe probabilius, quoad utramque partem, & quidem loquendo, quando dictio *semel* non adest, tenent Felinus in *Cap. 2. de tregua, & pace, limit. 7.* Alciat. in *dict. l. Bobes, §. hoc sermone, n. 6.* Tiraquel. *ibidem limit. 8.* Alexand. *conf. 15. volum. 4. in princip. Afflict. ubi supr. num. 393.* & alij, qui docent dictam regulam ex *l. Bobes*, non habere locum in favorabilibus, in quibus facultas concessa ad aliquid determinatè agendum, non expirat per usum ipsius, in primo actu; sed privilegiatus uti ea potest, & repetere toties quoties sibi benè visum fuerit. Unde resolvunt, quod licentia concessa Episcopo testandi, non cessat ex usu primi actus, & sic virtute ejus poterit revocare primum testamentum, & aliud conficere, toties quoties sibi placuerit, & sic resolutum fuisse à Sac. Rota in una Piacen. facultatis testandi, 14. Januarij 1587. testatur Gonçal. de mensib. & alternat. *Gloss. 11. num. 49.* habeturque in decision. diversorum. *p. 1. decis. 47.* fundamentum est, quia cum tale privilegium sit gratia Principis, & concessa sine restrictione non ad unicum actum, sed absoluta debet reputari.

560. 10. Confirmatur, quia præfati Authores sentiunt, dictam regulam ex *l. Bobes*, non habere vim in privilegiis, quia si dispositio privilegij realis, de pri-

mo actu tantum intelligeretur, esset, & non esset privilegium: esset, quia supponitur; non esset, quia non esset perpetuum, sed finiretur primo actu, quod est contra rationem privilegij realis, sicut, & legis. Non ergo potestas privilegij extinguitur, sed debet durare, & permanere, quandiu non revocatur.

11. Nec minus efficaciter probatur ex dictis secunda pars nostræ conclusionis, videlicet, quando apponitur dictio *semel*, alias non esset privilegium, si solum de unico actu intelligeretur; nam ut benè probat Merol. *ubi supr.* cum aliis, si Princeps expressè concederet facultatem ad primum actum tantum, non esset privilegium; sed quædam particularis licentia ad illum actum faciendum, quare dicendum est, quod dictio *semel*, præcipuè quando in privilegiis apponitur, non semper est taxativa, & definitiva, sed solum designativa, id est, quod semel designatum, v.g. altare privilegiatum à superiore, non possit ab alio inferiore mutari; vel dic quod adverbium *semel*, significat in his privilegiis, idem quod *primo*, & facit hunc sensum: altare, v.g. debet prius designari à superiore, & semel designatum, non potest in aliud mutari indulgentia, nisi ab ipso superiore, vel ab alio cum simili potestate. Unde non ad formam sed ad meram conditionem, reducitur; sic mihi consulenti responderunt viri docti, & timorati.

Vel potest dici, quod talis repetita designatio in alio altari, in rigore non est alia designatio absolute, sed mutatio primæ in aliud altare, in quo nullum inconveniens reperitur. Neque voluntati Pontificis contrariatur, siquidem solum

solum prætendit, quod ibi non denitur duo altaria privilegiata, neque unum indeterminatum, quod verò sit hoc, vel illud, tanquam quid accidentale, nec pertinens ad formam, remittit superiori.

562. 12. Hic placuit notare, quod licet hodie in concessione altaris privilegiati, frequenter apponantur verba, *Semel à signandum à superiore*; at in concessione nobis facta de aliquibus altaribus privilegiatis, non invenitur dictio *semel*, sed absolute concessum fuit altare designandum à superiore, & cum non determinet Pontifex, qualis debeat esse superior, intelligendum est de quolibet etiam locali, & sic quilibet Prior, si causa adsit, poterit altare privilegiatum, jam designatum, relinquere, & aliud loco illius in eadem Ecclesia designare; quia non datur ratio, cur ad aliquem superiorem limitetur gratia cum Pontifex non limitet; unde tam Generalis, quam Provincialis, & etiam Prior localis veniunt intelligendi. Ad fundamenta oppositæ sententiæ patet ex dictis, neque indigent alia solutione, quam negatione præcipue in materia privilegiorum, de qua agimus.

563. 13. Dub. 3. an qui post concessionem illimitatam ad reservata vel propter oblivionem, vel propter scrupulos, petivit aliam, sed ei magis limitata concessa est, an possit uti priori facultate, certus de suo valore: Hanc difficultatem tangit Eminentissimus de Lugo in *Resp.*

moral. lib. 1. dub. 24. & simili casu *Sanch. lib. 8. de matrim. disp. 22. num. 16.* & respondet affirmative, nisi ex verbis, seu circumstantiis, secundæ facultatis aliud constet de mente Episcopi, seu Pontificis. Ratio est, quia ex taciturnitate, & limitatione secundæ licentiæ, non arguitur revocatio prioris concessionis. Aliud enim est superiorem mente non concedere quantum antea concesserat, aliud revocare positivè concessionem primò factam, neque enim superior semper est æque dispositus ad concedendum; neque ex hac inæquali dispositione sequitur, ut eo ipso, quod si nunc rogaretur, non concederet, censeatur revocare antea concessum; nam durius est auferre, quod concessum fuerat, quam non concedere, quod petitur; hinc sæpè sequentes Pontifices limitatè concedunt, quod magis amplè alij concesserant, & dum antecedentia non revocant, valida manent, ex vi prioris concessionis.

14. Sic Sanchez *ubi supra* loquens 564. de eo, qui impetravit dispensationem, & ob aliquos scrupulos sibi objectos, impetravit aliam, quæ concessa est ei cum aliquibus moderationibus; postea verò cum certior factus fuit de valore prioris, dubitat de ejus valore. Respondet Sanchez, posse adhuc illa uti, quia petendo secundam, non videtur priori renuntiare. Ergo similiter dicendum erit in nostro casu, ait Lugo, & ego.